

Suunnittele ja valmistele tapahtumia - valmistelujen jälkeen peruuta niitä

Suomen Leipuriliiton vuosikokoustaapahtuma, Leipuripäivät, järjestettiin 13.8-15.8.2021 Helsingin Kalastajatorpalla. Edeltäneiden viimeisten viikkojen koronauutisointien myötä tilaisuus kiuhtui yli 400 henkilön tapahtumasta noin sadan henkilön tapahtumaksi. Huolimatta siitä, että virallisia esteitä Leipuripäivien tapahtumien järjestämiseksi ei ollutkaan, Leipuriliiton hallitus päätti peruuttaa muun muassa tavarantoimittajien ammatillisen näyttelyn. Uudet viranomaisten määräämät koronarajoitukset tulivat voimaan vasta tapahtuman jälkeisellä viikolla. Asenneilmapiiri elokuussa 2021 oli se, että vastuullinen tapahtumajärjestäjä on Suomessa taho, joka ei juuri mitään tapahtumia järjestä. Liiton hallitus kuitenkin päätti, että niille henkilöille, jotka haluavat saapua viettämään vuosikokousviikonloppua Helsinkiin, annetaan siihen mahdollisuus. Oli hienoa, että näin tehtiin. Saatujen palautteiden mukaan pienimuotoisemmat Leipuripäivät olivat onnistuneet, paikalle tulleet näyttivät viihtyneen, eikä koronakaan vierailuttanut ”rokotettujen juhlistaa”. Leipuriliiton toimiston ja Etelä-Suomen Leipomoyrittäjien yhteinen puolitoista vuotta kestänyt valmistelutyö meni valitettavasti kuitenkin suurelta osin hukkaan, ja tapahtumien peruutuskulut jäivät Leipuriliiton maksettavaksi.

Leipuripäivien supistuminen suunniteltua pienimuotoisemmiksi luonnollisesti harmittaa, kun tiedän, että tapahtuman eteen monet henkilöt olivat nähneet paljon vaivaa ja kuluttaneet valmistelutyöhön paljon myös omaa vapaa-aikaansa. Mutta voi vain kuvitella, miltä Helsingin juhlatiikkoja valmistelleista henkilöistä tuntui, kun uusien koronarajoitusten myötä ”juhlatiikoista jäljelle jäi vain murunen”, kuten Helsingin Sanomien 23.8.2021 asiaa koskeneessa artikkelissa todettiin.

Juhlatiikkojen Tapahtumasäätiön toimitusjohtaja Stuba Nikula totesi kyseisessä Helsingin Sanomien artikkelissa juhlatiikkojen peruutuksiin liittyen, että ”Olo on kuin Stalinin vainojen poliittisilla vangeilla. Aamupäivällä kaivettiin ojaa ja iltapäivällä sama oja täytettiin. Sama toistui seuraavana päivänä. Sillä saatiin vankien mieli murrettua pikkuhiljaa.” Edellä mainittu toteamus kuvaa hyvin tapahtuma-alan turhautuneisuutta viranomaisten toimintaan. Helsingin Sanomien artikkelissa kerrotun mukaisesti ”Noin tuhannen ihmisen työpanos meni hukkaan tai jäi käyttämättä. Yhteensä noin 600 taiteilija oli valmistellut 200 esitystä. Kun mukaan lasketaan vielä noin 150–200 työntekijää järjestys- ja senvalvoijista äänitekniikkoihin ja autokukseen, alkaa hahmottua, miten suuri määrä osaamista tapahtumaa varten oli sidottuna”. Artikkelin mukaan juhlatiikoista jäi käteen 2,5 miljoonan euron kustannukset*. Näitä juhlatiikot kuulemma hakevat työ- ja elinkeinoministeriöltä tapahtumatakuun turvin.

Tapahtumasäätiön t:n toteamuksesta muistuu itselleni mieleen, kun useampi vuosi sitten tokaisin kilpailuviranomaisen tutkijoille, että ”teidän jo vuosia jatkunut tutkinta muistuttaa Stalinin

ohjetta, että ei ole olemassa syyttömiä ihmisiä, on vain huonosti tutkittuja juttua, ja kun oikein paljon tutkittu, kyllä te jotain keksitte”.

Viranomaisten toimintaan turhautuneet ihmiset toteavat joskus sellaista, jota ei välttämättä kannattaisi ”suustaan päästää”. Suuri vaara on, myös Suomessa, että yksittäiset viranomaisen edustajat, asiasta tietämättömien mielestä ehkä syystäkin, pahastuvat edellä mainitun kaltaisista kommenteista. Tuollaisten kommenttien jälkeen viranomaisen edustajat ovat usein vain entistä virkaintoisempia ja pikkumaisempia, koska harvalla viranomaisen edustajalla on niin vahva itsetunto, että he pystyvät ohittamaan turhautuneiden ihmisten kommentit pelkällä olandkohautuksella. Jokainen ymmärtää, että asiat etenevät parhaiten silloin, kun ihmiset kohtelevat toisiaan ystävällisesti. Toisaalta on kuitenkin syytä aina muistaa, että jos myönteisen viranomaisratkaisun saamisen edellytyksenä on viranomaisen mielistelemisen tai heille kumartaminen/niaaminen, on se ensimmäinen askel korruptioon.

Viranomaisten korona-aikaiset poukkoilevat toimintatavat ja mielivaltaiset päätökset ovat joka tapauksessa vieneet uskottavuutta viranomaisten puolueettomasta toiminnasta. Suurimpina kärsijöinä ovat olleet sekä ravintola-alan yritykset ja niiden työntekijät että tapahtuma-alan toimijat. On ollut positiivista seurata, miten esimerkiksi perustuslakiasiantuntija Pauli Rautiainen on tasaiseen tahtiin tuonut julkisuudessa esille viranomaistoimintaan liittyneitä epäkohtia. Sen sijaan on erikoista, että esimerkiksi oikeuskansleri ei ole nähnyt viranomaisten toiminnassa mitään moitittavaa. Oikeuskansleri näyttää toimineen koko korona-kriisin ajan enemmänkin viranomaisten päätösten avustajana ja neuvonantajana kuin viranomaistoiminnan valvojana. Välillä tulee pohdittua, että noudatetaanko viranomaistoiminnassa lakeja vain silloin, kuin se viranomaiselle itselle sopii? Vanhassa sanonnassa, ”politiikka ratkaisee tärkeät asiat, juridiikka soveltuu vähemmän tärkeisiin”, näyttää olevan kuitenkin vinha perä. Jopa Suomen perustuslailla on haluttu ”pyyhkiä pöytää”, kun se on ollut ”esteenä tarvittaville toimenpiteille”, kuten viime keväänä usein uutisointiin. Siis laki, joka on säädetty kansalaisten turvaksi viranomaisen mielivaltaa vastaan, olisi ollut esteenä tarvittaville viranomaispäätöksille. Toivoa sopii, että tulevaisuudessa Suomessa lakeja viranomaistoiminnassa kuitenkin kunnioitetaan, perustuslaista lähtien. Suomen tulee olla lakeja noudattava oikeusvaltio, eikä vain näytellä olevansa sitä.

Mika Väyrynen

*Leipuriliiton maksettavaksi jääneet kustannukset eivät onneksi olleet lähimainkaan noin suuret, mutta toisaalta tapahtumatakuu yms. ei korvaa peruutuksia, koska rajoitukset tulivat voimaan vasta Leipuripäivien jälkeen.